

MEROVINGISCHE GRAFVONDSTEN IN HET KEMPENS MUSEUM TE BRECHT

Het Merovingisch grafveld op de *Eindhovenakker* te Brecht is één dezer grafvelden uit de Noord-Belgische groep, waarin de krematieritus een belangrijke plaats innam. Bij toeval ontdekt in maart 1911, werden bij uitzavelingswerken een 12-tal graven vernield. In november 1911 onderzochten A. de Loë en E. Rahir een gedeelte van de nekropool: ze legden 25 graven en 3 haarden bloot. Nieuwe opgravingen in 1912 door J. Floren en tenslotte nogmaals door A. de Loë en E. Rahir brachten nog een aantal bijzettingen aan het licht. Naar verluidt werd toen de noordgrens van het grafveld bereikt. Het totaal aantal graven, vernielde en goed bewaarde, zou toen een zeventigtal bedragen hebben. Het onderzoek greep plaats op het perceel, kadastraal bekend onder Sie N, nr. 724. Het is gelegen langs de Eindhovensteenweg, daar waar deze de oude Tilburgbaan vervoegt. Deze laatste wordt sinds lang aangewezen als een onderdeel van de Romeinse verbinding Bavai-Utrecht. Slechts A. de Loë en E. Rahir publiceerden een tamelijk uitvoerig verslag over hun werkzaamheden in 1911. Over de andere vondsten werden door diverse auteurs een groot aantal details in publikatie vrijgegeven, op zulke manier echter dat men zich wel een idee kan vormen over de inhoud van een aantal graven, doch het volledige grafmobiel juist niet kan rekonstrueren. Onlangs nog trok H. Roosens (*Arch.* 1973, 80-81) de aandacht op een aantal kleine metalen grafgiftten, die terug werden opgediept uit de reserves van het Kempens Museum te Brecht. Dit korte overzicht kunnen we aanvullen met een aantal stuks aardewerk en enkele wapens, die nu alle bewaard worden in voornoemd museum. Naar alle waarschijnlijk zijn deze voorwerpen afkomstig uit de graven, ontdekt door J. Floren en dit nadat A. de Loë en E. Rahir hun eerste onderzoek hadden afgesloten (¹).

Inventaris (fig. 52-53).

1. Bikonische urn (h.: 12 cm); bruine klei, bleekgrijze wand met schroei-vlekken; horizontale groevenbundel op de schouder (Trier, type B 1 a - per. III) (²). Afkomstig uit de nalatenschap R. Van Ostaeyen.
2. Bikonische urn (h.: 11,6 cm); bruinrode klei, zwarte wand; eenvoudige radstempelversiering (vierkantjes) op de schouder, boven- en onderaan afgezoomd door horizontale groeven (Trier, type B 1 a - per. III). Afkomstig uit de nalatenschap R. Van Ostaeyen.

¹ Met dank aan de heer R. Foblets, Voorzitter van de Geschied- en Oudheidk. Kring van Brecht, voor zijn amikale medewerking. Voor de oudere literatuur verwijs ik naar: M. BAUWENS-LESENNE, *Bibliogr. Repert. der oudheidkundige vondsten in de prov. Antwerpen. Oudheidk. Repertoria A VI*, Brussel, 1965, 38-40.

² *Elementaire typologie en periodisering volgens K. BÖHNER, Die fränkischen Altertümer des Trierer Landes*, Berlin, 1958.

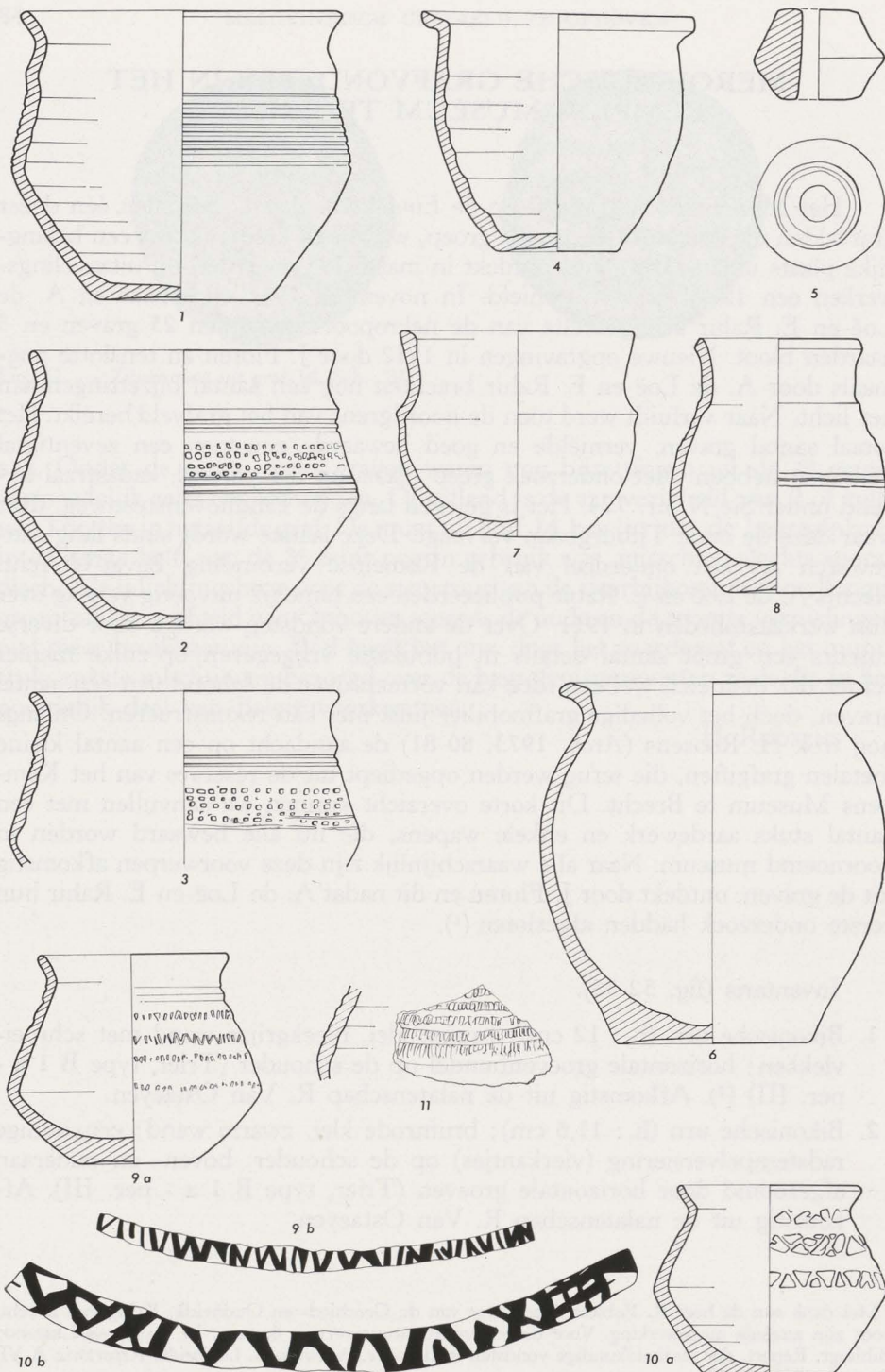

Fig. 52. — Aardewerk uit het Merovingisch grafveld op de Eindhovenakker (sch. 1/3; 9 b en 10 b: sch. 2/3).

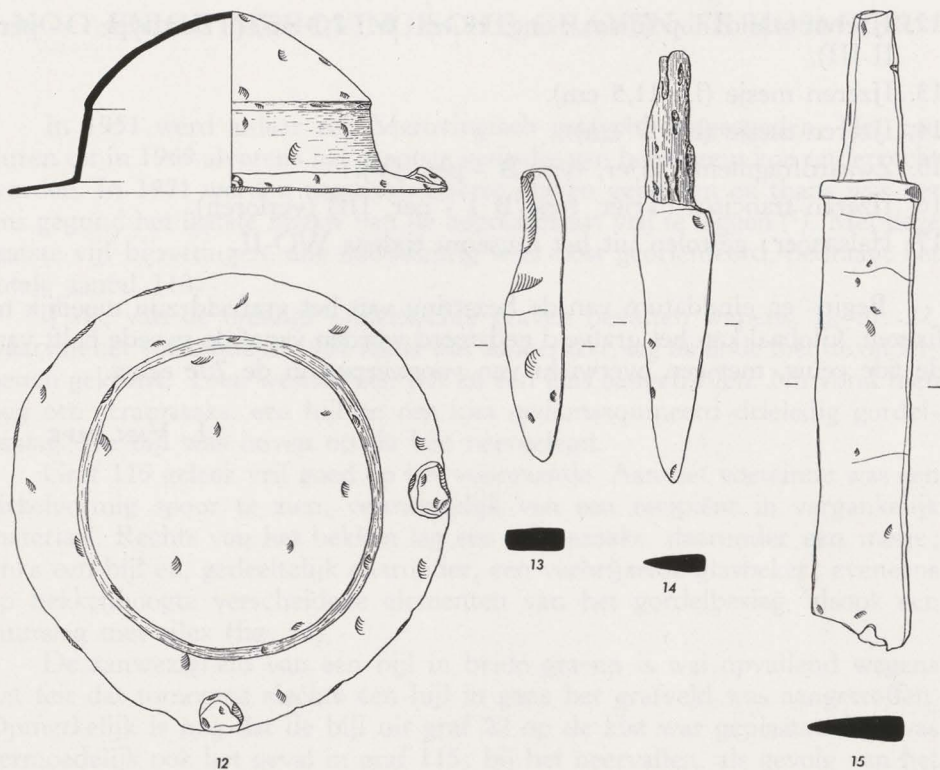

Fig. 53. — Wapens uit het Merovingische grafveld op de Eindhovenakker (12-15: sch. 1/3).

3. Fragment van bikonische urn; beigeleurende klei; versiering zoals nr. 2 (Trier, type B 1 a - per. III).
4. Grofwandige urn (h.: 9,9 cm); bleke bruinrode klei, met schervengruis en wat kwartskorrels (Trier, type D 10/11 - per. II tot begin II/III).
5. Spinklosje in rode aarde.
6. Eivormige urn (h.: 15,6 cm); grofwandig, hardgebakken grijze klei (Trier, type D 12 - per. IV).
7. Geknikte bekertje (h.: 8,6 cm); beigeleurende klei, met fijne kiezel en schervengruis (Trier, type D 14 b - per. II tot IV).
8. Eivormige beker (h.: 10,7 cm); bruine klei, zwarte onregelmatig gepolijste wand; 2 ondiepe horizontale kannelurtjes op de buikwand.
9. Bikonisch urntje (h.: 8,8 cm); donkergrijs; radstempelmotief op de schouder (Trier, type B 3 b - per. einde III-IV).
10. Bikonisch urntje (h.: 7,9 cm); roodbruine zandige klei, zwarte wand; radstempelversiering op de schouder (Trier, type B 3 b - per. III-IV).
11. Wandscherf met radstempelversiering (dicht aaneensluitende rechthoekjes).

12. IJzeren schildknop (diam. : ong. 18 cm ; h. : 7,1 cm) (Trier, type C - per. II-III).
13. IJzeren mesje (l. : 11,5 cm).
14. IJzeren mesje (l. : 17 cm).
15. Zwaardfragment (Trier, type B - per. IV).
16. IJzeren francisca (Trier, type B 1 - per. III) (verloren).
17. Hals snoer; gestolen uit het museum tijdens WO-II.

Begin- en einddatum van de bezetting van het grafveld zijn moeilijk te fixeren. Globaal kan het grafveld gedateerd worden vanaf de tweede helft van de 6de eeuw, met een overwicht van voorwerpen in de 7de eeuw.

L. VAN IMPE